

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming	Datum	28 september 2023
Zaaknummer	Z2023-00000445	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D2023-00009664	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	7 maart 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1: Voorschriften bij de ontheffing 2: Voorgeschreven maatregelen 3: Locatie plangebied 4: Locatie aangetroffen nestplaatsen		

Sweco Nederland B.V. heeft namens Woningstichting Veenvesters een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Emmalaan 35-49 en 59-89 in Veenendaal (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00000445.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus en gierzwaluw. We verlenen de ontheffing voor de periode van 1 augustus 2024 tot en met 1 maart 2029.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de woningen binnen het plangebied. Dit betreft woningen met een spouwmuur, zadeldak met dakpannen en een voor- en achtertuin. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3.

De woningen op de adressen Emmalaan 35-49 worden verduurzaamd door renovatie. Hiervoor worden onder andere de volgende werkzaamheden voor uitgevoerd:

- nieuwe geïsoleerde dakplaten;
- daken voorzien van PV panelen;
- elektrisch koken;
- gas afsluiten;

De woningen op de adressen de Emmalaan 59-89 worden gesloopt. Hier komt een gestapelde bouw met circa 48 energiezuinige appartementen voor terug.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*) voor de periode van 1 augustus 2024 tot en met 1 maart 2029.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 25 juli 2023 en 20 september 2023 heeft u de aanvraag aangevuld. Op 6 september heeft er een overleg plaats gevonden over het toepassen van tijdelijke compensatie voor het verlies van nestlocaties van de gierzwaluw, het aanhouden van een gewenningsperiode van één broedseizoen voor de gierzwaluw en het intrekken van de aanvraag met betrekking tot het opzettelijk verstoren van de huismus. Van dit overleg heeft u op 7 september 2023 een besprekingsverslag aangeleverd.

2.3 Toetsingskader

De huismus en gierzwaluw zijn beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en gierzwaluw (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Alternatieve locatie

“Het voornemen is derhalve locatie gebonden en kan niet op een andere locatie worden uitgevoerd.”

Alternatieve werkwijze

“Er is grondig onderzoek uitgevoerd naar de staat naar de woningen. De woningen zijn in een verouderde staat en toe aan vernieuwing. Uit o.a. de bouw- en constructie technische onderzoeken is gebleken dat renovatie voor de woningen op nummer 59-89 geen reële oplossing biedt voor het verlengen van hun levensduur. Daarom wordt voor deze woningen overgegaan op sloop en nieuwbouw. (...) Door deze direct duurzaam en energie zuinig te bouwen, wordt een bijdrage geleverd aan het terugbrengen van CO₂ -uitstoot en wordt voldaan aan de landelijke afspraak. Renovatie is wel mogelijk voor de nummers 35-49. Om de gezondheid en veiligheid van de bewoners te garanderen, de woningen bewoonbaar te houden voor de komende 30 jaar én om te kunnen voldoen aan de afgesproken energiebesparing, is het niet uitvoeren van de renovaties geen optie.”

Alternatieve planning

“De werkzaamheden worden dusdanig afgestemd dat doden en/of verwonden van huismus en gierzwaluw voorkomen wordt en dat de verstoring tot een uiterst minimum beperkt zal blijven. Dit wordt bewerkstelligd door de meest verstorende werkzaamheden zo veel als mogelijk buiten de kwetsbare periodes (broedseizoen) van de soorten uit te voeren. Bij de renovatie en sloopnieuwbouw werkzaamheden gaan onvermijdbaar nesten van de soorten verloren. Dit is een implicatie van het type werkzaamheden dat uitgevoerd wordt en is niet zozeer afhankelijk van het moment waarop de werkzaamheden plaats vinden. Er is derhalve geen sprake van een gunstigere, alternatieve uitvoeringsperiode.”

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangegeven dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er een minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de huismus en gierzwaluw heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: “in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid”.

Onderbouwing en beoordeling van belang

U heeft aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn om duurzame, energiezuinige woningen te realiseren.

In het activiteitenplan van februari 2023 en de aanvullingen van juli 2023 geeft u het volgende aan:

“Beide woonblokken aan de Emmalaan voldoen niet meer aan de hedendaagse energie- en duurzaamheidseisen. Deze woningen zijn vlak na de Tweede Wereldoorlog gebouwd. Ongeveer 70 jaar later zijn de woningen gedateerd en toe aan vervanging. Er is sprake van zeer lage energielabels, een gedateerde indeling en technische en overige functionele gebreken. Bij de Emmalaan 35-49 zijn deze niet van dusdanige aard dat renovatie geen optie meer is. Hier worden daarom renovatiewerkzaamheden uitgevoerd, waardoor de woningen weer 30 jaar mee kunnen.

Hetzelfde geldt[t] voor de woningen aan de Emmalaan 59-89. Hier is renovatie voor 30 jaar echter geen rendabele optie en zal worden overgegaan op sloop-nieuwbouw. Met de nieuwbouw wordt invulling gegeven aan twee verplichtingen uit de prestatieafspraken. (...) Doordat de nieuwbouw wordt gebouwd conform alle huidige energie-, klimaat en duurzaamheidseisen, daalt ook de energie-index aanzienlijk ten opzichte van de oude situatie. Dit heeft als gevolg dat de uitstoot van CO₂ en andere broeikasgassen vermindert en woonlasten voor bewoners dalen.”

De woningen gaan van energielabel F naar energielabel A+. U heeft hiermee onderbouwd dat er sprake is van verduurzaming.

In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen.

Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige verduurzaming van het woningbestand nodig.

Bij woningen die in eigendom zijn van woningcorporaties (dit zijn zo'n 100.000 woningen) is de verhuurder verantwoordelijk voor het aanpassen van een woning. De geplande woningrenovaties en sloop-nieuwbouw waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen zijn, zorgen voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit.

De verduurzaming van de woningen is daarom in het belang van de volksgezondheid.

Door klimaatverandering is niet alleen de volksgezondheid, maar ook de openbare veiligheid in het geding. In de “Nationale Veiligheid Strategie” van 2019 wordt klimaatverandering, in combinatie met de (versnelde) zeespiegelstijging, aangemerkt als een risico voor de samenleving. In Nederland vergroot klimaatverandering bijvoorbeeld het risico op overstromingen (vanuit zee en/of vanuit een rivier). In de “Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid” van het Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2022) wordt beschreven dat klimaatverandering verschillende nationale dreigingen versterkt. Door klimaatverandering wordt de kans op weersextremen groter. Dit is bijvoorbeeld extreme neerslag, extreme hitte en extreme droogte. Dit zijn op zich al bedreigingen voor de nationale veiligheid, maar de extremen kunnen ook leiden tot verstoringen in de vitale infrastructuur, zoals de drinkwater-, elektriciteits- en telecomvoorzieningen. Verduurzaming heeft als doel de klimaatverandering te beperken. Daarom is verduurzaming ook in het belang van de openbare veiligheid.

Conclusie belangenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege een wettelijk erkend belang. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoekresultaten: aanwezige beschermde soorten

Huismus

De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn zes nestplaatsen vastgesteld in de woningen van Emmalaan 37, 65, 77, 85, 87 en 89. De nestlocaties bevinden zich allen aan de voorzijde van de woningen onder de dakrand. De huismussen maken gebruik van de beplanting van het openbaar groen, voor- en achtertuinen in de directe omgeving om te schuilen, als voedselbron en voor sociaal contacten.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn in totaal tien nestlocaties vastgesteld in zeven adressen. De nestlocaties bevinden zich in de woningen van Emmalaan 35, 37, 37a, 39, 41 (drie maal), 43 (twee maal) en 49. De nestlocaties zijn verspreid aanwezig op verschillende locaties binnen de woningen.

De locatie van de nestplaatsen van huismus en gierzwaluw zijn opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.

Staat van instandhouding

Huismus

Landelijk

De huismus komt in vrijwel heel Nederland voor (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022). De huismussenpopulatie werd in 2017 tussen de 600.000 en 1 miljoen broedparen geschat. Sinds midden jaren tachtig is de landelijke populatie huismussen met ruim 60% afgenomen, met een significante afname in de jaren negentig (Broedvogels in Nederland in 2017. Boele et al, 2019). Het Netwerk Ecologische Monitoring geeft in recente metingen een stabiele huismussenpopulatie sinds het jaar 2000 weer (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al, 2022). Gegevens van het Punt Transect Tellingen Project tonen echter een lichte afname (Huismus en Ringmus in Nederland meer dan 40 jaar gevolgd. Van Manen, 2020).

De kwaliteit van het leefgebied van de huismus is de afgelopen jaren afgenomen door onder andere renovatie en isolatie van gebouwen, een kleiner voedselaanbod, minder beschutting (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022) en roofdieren (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de huismus als matig ongunstig (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Vogel et al, 2013). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding als ongunstig – ontoereikend.

Regionaal

U geeft aan: “Binnen de provincie Utrecht zijn ten oosten van Utrechtse Heuvelrug, met name omgeving Veenendaal, de hoogste dichtheden van huismus aanwezig (...). Deze aantallen lijken de afgelopen 12 jaar stabiel te blijven, aangezien er over deze periode geen significante aantalsveranderingen zijn vastgesteld. De trend in het aantal broedparen in Utrecht, dat in de periode 2018-2020 is geschat op 27.000 tot 45.000 broedparen lijkt echter te stijgen (...). De populatie huismus in Utrecht kan daarom worden beoordeeld als stabiel.”

Gierzwaluw

Landelijk

In de broedperiode is de gierzwaluw een algemeen voorkomende soort in Nederland, waarbij ze voornamelijk in stedelijk gebied aanwezig kunnen zijn (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). De aantallen en aantalsontwikkelingen van gierzwaluwen zijn momenteel onduidelijk. Er wordt geschat dat het aantal broedparen tussen de 45.000 en 70.000 ligt (Gierzwaluw. Stats.sovon.nl. Sovon, 2022). Vanaf 2007 is de broedpopulatie van de gierzwaluw significant afgenomen (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al, 2022). De gierzwaluw gebruikt vaak jaren achtereenvolgende nestplaatsen (Kennisdocument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017), maar is een mobiele soort die zich door heel Nederland verspreidt. Het verspreidingsgebied is hierdoor beoordeeld als gunstig (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018).

Woningrenovatie, nieuwbouw en het Bouwbesluit-verbod van openingen (zoals stootvoegen) in woningen hebben invloed op het aantal nestgelegenheden voor gierzwaluwen. Hierdoor is de kwaliteit van het leefgebied afgenomen (Kennisdocument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelde de landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw in 2013 nog als gunstig (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Vogel et al, 2013). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding vijf jaar later als ongunstig – ontoereikend.

Regionaal

U geeft aan: “In de provincie Utrecht zijn globaal drie locaties aan te wijzen waarin de dichtheid van gierzwaluwen hoog is (...). Gierzwaluwen komen in Utrecht redelijk algemeen voor. De populatie in Utrecht wordt geschat op 2.070-3.220. Er zijn helaas onvoldoende gegevens beschikbaar voor een trendanalyse. Vooralsnog is er geen reden om aan te nemen dat de Utrechtse trend afwijkt van de landelijke trend. De regionale situatie is daarmee ook beoordeeld als gunstig.”

Huisumus en gierzwaluw

Lokaal

De huismus en gierzwaluw huisvesten zich binnen de provincie Utrecht, o.a. Veenendaal met hogere dichtheden (Sovon Vogelonderzoek Nederland).

U geeft aan: “Dit komt doordat het overgrote deel van de gebouwen in Veenendaal gebouwd zijn in de jaren 50 – 80. Deze typische naoorlogse gebouwen hebben veelal een pannendak met toegang tot, onder andere, het dakbeschot, waar huismus en gierzwaluw gebruik van kunnen maken als nestplaats. Op basis hiervan is aannemelijk dat er in Veenendaal voldoende woningen aanwezig die kunnen fungeren als nestplaats voor huismus en gierzwaluw en dat er een stabiele populatie aanwezig is.”

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden zullen zes nestplaatsen van de huismus en tien nestplaatsen van de gierzwaluw vernielen. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en/of compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We hebben de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 vindt u de extra mitigerende en/of compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de ingreep niet tot verslechtering leidt van de staat van instandhouding van de huismus en gierzwaluw. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Sweco en een afschrift van de beschikking aan:

- Woningstichting Veenvesters;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Veenendaal.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen. U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Print het ingevulde formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

ValidSigned door
op 28-09-2023

Mevr. drs. ing.
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidend ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
 - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de RVO hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.
11. De tijdelijke kasten voor huismus dienen zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke locatie geplaatst worden, in ieder geval binnen 200 meter. Indien de kasten binnen deze afstand binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden hangen mag er afgeweken worden naar maximaal 500 meter.
12. Ter compensatie van de huismus worden de daken van zowel Emmalaan 35-39 als Emmalaan 59-89 geschikt gemaakt voor huismussen, hierbij dienen de eerste drie rijen dakpannen beschikbaar te blijven.
13. Indien het niet mogelijk is het dak beschikbaar te houden ter compensatie voor de huismus mag er gekozen worden voor het plaatsen van inbouwstenen. In het activiteitenplan wordt voorgesteld gebruik te maken van gierzwaluwstenen. Bij het plaatsen van deze inbouwstenen dient er rekening gehouden te worden met de compensatiefactoren van zowel de huismus als de gierzwaluw. Er dienen dan ook voldoende inbouwstenen voor beide soorten geplaatst te worden.
14. Bij het plaatsen van de inbouwstenen voor de huismus dienen de nestingen minimaal 50 centimeter uit elkaar te liggen. Indien dit niet mogelijk is moet er voor gezorgd worden dat de nestingang niet zichtbaar zijn voor de huismus die in de andere nestingang zit.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

15. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.
16. De gemeenschappelijke groenstrook dient zodanig worden beheerd dat deze permanent geschikt blijft als leefgebied voor de huismus.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

Huismus

(Bron: "Activiteitenplan Emmalaan 35-49 en 59-89 in Veenendaal" van februari 2023)

Mitigerende maatregelen

Om verstoring nog verder tot een minimum te beperken worden de volgende mitigerende maatregelen getroffen:

- Huismus gebruikt zijn nestplaats het hele jaar door. De werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren zal daarom niet tot minder verstoring leiden. De nestlocaties worden daarom ongeschikt gemaakt door ze dicht te zetten of door dakpannen te verwijderen. Hierdoor kunnen huismussen de nestlocatie niet meer in en wordt voorkomen dat zij hierin aanwezig zijn bij aanvang van de werkzaamheden, of wordt deze ongeschikt.
 - Het dichtzetten kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld met planken, vogelschroot of met bladroosters/gootdrains.
- Het ongeschikt maken van de bestaande verblijfplaatsen wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare voortplantingsperiode (broedseizoen) van de huismus (globaal maart – augustus) en buiten periodes met vorst.
 - Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van deze werkzaamheden wordt bepaald door een deskundige op het gebied van de huismus.
- De bestaande verblijfplaatsen worden pas ongeschikt gemaakt, minimaal drie maanden nadat 12 tijdelijke nestkasten zijn opgehangen. Dit om de vogels voldoende tijd te geven om te wennen aan de nieuwe voorzieningen.
- De tijdelijke kasten blijven minimaal één jaar hangen nadat de nieuwe permanente nestlocaties zijn gerealiseerd en geschikt worden geacht door een ecologisch deskundige.
- Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld met daarin de te nemen maatregelen. Ook het type tijdelijke/permanente nestkast en de locaties waar deze geplaatst worden zullen hierin opgenomen worden. Alle betrokken partijen zullen van het werkprotocol op de hoogte gesteld worden.

Compenserende maatregelen

Conform de kennisdocumenten huismus (februari 2023) geldt een minimale compensatieopgave van 12 huismuisnesten. De nieuwbouw aan 59-89 wordt natuurinclusief gebouwd. Dit houdt in dat (ruimschoots) permanente voorzieningen worden getroffen in de vorm van ingebouwde nestlocaties, bijvoorbeeld door het geschikt en toegankelijk maken van de eerste rij dakpannen, en/of het plaatsen van inbouwkasten in de gootbetimmering, overstek of gevel. Hierdoor vindt een ruime overcompensatie plaats.

Het uitgangspunt is dat, in het kader van natuurinclusief bouwen, naast het aanbrengen van inbouwvoorzieningen ook de daken van zowel de Emmalaan 35-39 als Emmalaan 59-89 beschikbaar worden gehouden danwel gemaakt. Echter, als dit om technische of bouwkundige redenen niet mogelijk is, zullen in ieder geval inbouwkasten worden aangebracht in de nieuwbouwappartementen. Gierzwaluwkasten zijn ook voor huismussen zeer geschikt en bewezen effectief. Daarom zullen het volgende type nestkasten (of vergelijkbaar) worden gebruikt als inbouwvoorziening:

- Gierzwaluwkast GZP3 (Unitura), speciaal ontworpen voor de plaatsing in gevelbetimmeringen en prefab wandconstructies. Gewicht 3,5 kg, afmetingen 53x18x18 cm.
- Gierzwaluwkast GZP2 (Unitura), maak een invliegopening in de gevel gelijk aan die van de kast. Gewicht 4,8 kg, afmetingen 32x18x16,5 cm.

Het uiteindelijke type compenserende maatregel zal in samenspraak met de ontwerpers en aannemer worden bepaald, maar in ieder geval zullen de inbouwvoorzieningen worden gerealiseerd conform de eisen van het kennisdocument en in afstemming met een ecologisch deskundige. Zo zal er voor worden gezorgd dat ze op minimaal drie meter hoogte, buiten het bereik van predatoren en in meerdere windrichtingen georiënteerd zijn. Bij zuidelijke oriëntatie worden alleen nestlocaties toegepast indien er ruim voldoende schaduwwerking is. Door permanente inbouwvoorzieningen te realiseren op de verschillende geveloriëntaties en/of door het dak geschikt te maken, worden in alle windrichtingen nieuwe nestplaatsen met verschillende microklimaten gerealiseerd. Hierdoor wordt de functionaliteit van de voorzieningen gegarandeerd.

Leefgebied huismus

Het leefgebied van de huismus aan de Emmalaan 35-49 (renovatie) blijft behouden en hoeft derhalve niet te worden gecompenseerd. In de nieuwe situatie aan de Emmalaan 59-89 (sloop-nieuwbouw) worden echter geen privé voor- en achtertuinen teruggebracht. De ruimte waar voorheen de voortuinen gesitueerd waren, zal terugkomen in de vorm van een gemeenschappelijke groenstrook.

Om het leefgebied van huismus terug te brengen, wordt deze openbare ruimte dusdanig ingericht dat deze geschikt wordt als leefgebied voor huismus. Dit houdt in dat, conform het kennisdocument, zoveel als mogelijk de onderstaande maatregelen worden getroffen:

- Er wordt voldoende dekkingsmogelijkheden gecreëerd:
 - door aanplant van (groenblijvende) struiken en klimplanten;
 - door de aanplant van inheemse soorten bomen en ander opgaand groen;
 - groene dekking (struiken, klimplanten, bomen) aanwezig binnen 10 meter van de nestplekken.
- Er wordt foerageergebied gecreëerd:
 - door kruidenrijke vegetatie als bron voor zaden en kleine insecten;
 - inheemse struiken als bron van insecten;
 - behoud/realisatie van voldoende drinkmogelijkheden;
 - behoud/realisatie van voldoende mogelijkheden voor nemen van stofbaden door zandige plekken te realiseren of te handhaven.

Het bovenstaande zal in ieder geval (deels) worden gerealiseerd in de groenstroken rondom de nieuwbouwappartementen. Deze groenstrook voorziet echter niet in voldoende nieuw leefgebied voor de huismus. In de huidige situatie (...) een functieloze grasstrook gelegen tussen de woningen aan de Emmalaan 59-89 en de Stadhouderslaan. Deze zal eveneens worden omgevormd naar huismusleefgebied, waarin alle bovenstaande elementen aangebracht zullen worden. Ook beschikken de nieuwbouwwoningen aan de Stadhouderslaan over bergingen. Deze woningen zijn ook in het bezit van Veenvesters. Daarom worden deze bergingen voorzien van een groen kruiden dak, dat voor een deel kan functioneren als foerageergebied.

Met het functioneel en ecologisch inrichten (en beheren) van de groenstrook om het woonblok, het aanbrengen van geschikte elementen in het achtergelegen grasveld (en omvormen naar geschikt leefgebied) i.c.m. de groene kruidendaken wordt het leefgebied dat verloren gaat bij de sloop van de huidige voor- en achtertuinen, voldoende gecompenseerd.

In onderstaand figuur zijn globale voorbeelden weergegeven van welke compensatiemogelijkheden er zijn in de nieuwbouw aan de Emmalaan.

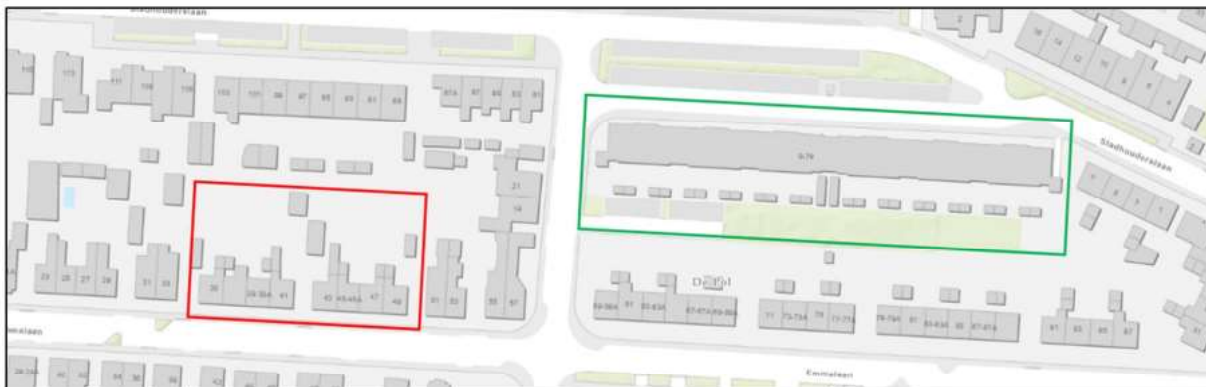
Gierzwaluw

(Bron: "Compensatieplan gierzwaluw Emmalaan 35-49 en 59-89 in Veenendaal" van september 2023)

Mitigerende maatregelen

- Gierzwaluwen maken enkel gebruik van hun nestplaats gedurende de broedperiode, welke globaal loopt van half april t/m augustus. De renovatiewerkzaamheden aan de daken van Emmalaan 35-49 worden buiten deze periode:
 - In de Emmalaan 59-89 zijn geen gierzwaluwnesten vastgesteld, hier zijn geen mitigerende maatregelen nodig.
- In het geval werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, worden de nestlocaties ongeschikt gemaakt in de periode dat er geen gierzwaluwen aanwezig zijn in Nederland, dat wil zeggen van september t/m half april. Ongeschikt maken gebeurt door de nestplaatsen dicht te zetten. Hierdoor kunnen gierzwaluwen de nestlocatie niet meer in en wordt voorkomen dat zij hierin aanwezig zijn bij aanvang van de werkzaamheden;
 - Het dichtzetten kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld met planken of roosters.
- De alternatieve nestplaatsen zullen vóór 15 april, wanneer de soort terugkeert in Nederland beschikbaar zijn.
- Conform het kennisdocument worden de bestaande verblijfplaatsen pas ongeschikt gemaakt nadat de (permanent) mitigerende maatregelen functioneel zijn geacht door een ecologisch deskundige.

Alternatieve verblijfplaatsen (permanente mitigatie), ten noordoosten van Emmalaan 35-49 is de Stadhouderslaan 9-79 gelegen (zie figuur 3.2). Deze galerijflat behoort tot het woningbestand van Veenvesters, waardoor de functionaliteit van de alternatieve nestplaatsen langdurig geborgd kan worden in het beheer- en onderhoudsplan van Veenvesters.

Figuur 3.2 Ligging van het projectgebied met hierin de gierzwaluwnesten (rood omkaderd), ten opzichte van de locatie voor de alternatieve nestplaatsen (groen omkaderd)

De afstand tussen de locaties van de huidige nesten en de alternatieve locaties bedraagt circa 60 meter tussen de meest nabijgelegen grenzen en circa 220 meter tussen de uiterste grenzen. De beoogde locatie voor de alternatieve nestplaatsen ligt derhalve binnen de afstand die wordt gehanteerd in het kennisdocument (200 meter). Wanneer de eerste gierzwaluwen tot broeden komen in het pand zullen, vanwege hun broedwijze als koloniebroeder, anderen snel volgen. Daarbij zullen, ten tijde van terugkomst van de soort naar Nederland, gierzwaluwgeluiden afgespeeld worden bij de nieuwe voorzieningen, om de kans op ontdekking hiervan door de soort te vergroten. Om deze redenen kan worden aangenomen dat de lengte van 20 meter van de galerijflat die buiten de 200 meter gelegen is, geen obstakel zal vormen voor de soort om ook hier tot broeden te komen.

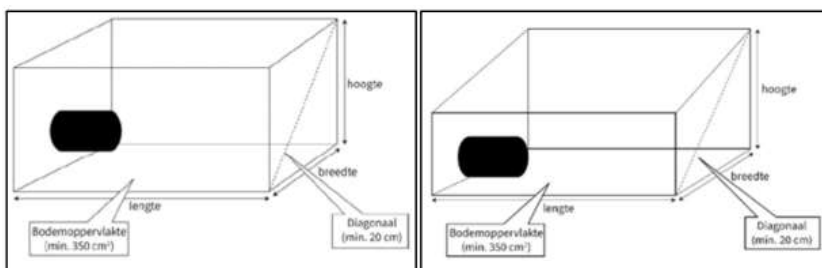
Voor het realiseren van permanente, alternatieve nestplaatsen aan de Stadhouderslaan zijn twee opties mogelijk:

Dakoverstek toegankelijk maken

De galerijflat beschikt over een dakoverstek rondom het gehele dak. Conform de richtlijnen uit het kennisdocument worden, aan de koelere noordzijde hiervan, gaten aangebracht die toegang verschaffen tot de achtergelegen holle ruimte, welke een broed(bodem)oppervlak heeft van minimaal 350 cm². Deze invliegopeningen zullen circa 6,5 cm breed en minimaal 3 cm hoog zijn en liggend, rechthoekig (hoekig of afgerond), halfcirkelvormig of rond van vorm. De opening zal een oppervlakte hebben van tussen de 17 en 25 cm² (halfronde invliegopeningen een oppervlakte van 12 – 18 cm² en ronde invliegopening een diameter van 5 cm).

De invliegopeningen zullen in clusters van twee aangebracht worden langs de noordzijde, in de delen van het dakoverstek waar geen raam onder gesitueerd is. In het dakoverstek van de trappenhuisen kunnen twee clusters van twee invliegopeningen aangebracht worden. Dit betekent dat over de gehele lengte van de Stadhouderslaan 9-79 in totaal 34 permanente alternatieve locaties gerealiseerd kunnen worden in het dakoverstek (figuur 3.4). In figuur 3.5 is een impressie weergegeven van hoe dit er in de eindsituatie uit zal zien.

De overige 16 nestplaatsen worden gemitigeerd door 18 alternatieve nestplaatsen in de vorm van permanente nestkasten in clusters van drie in de zes nokken van dezelfde flat aan te brengen, conform de eisen die hieraan gesteld worden door het kennisdocument (3.3)

Figuur 3.3. Voor gierzwaluw geschikte nestkasten (bron: BIJ12).

Figuur 3.4 Locaties (rood omcirkeld) waar invliegopeningen aangebracht zullen worden aan de galerijflat Stadhouderslaan 9-79

Figuur 3.5 *Impressie van permanente voorzieningen voor gierzwaluw in dakoverstek (bron: BLJ12 (l) en Unitura.nl (r))*

Gevelbetimmering aanbrengen

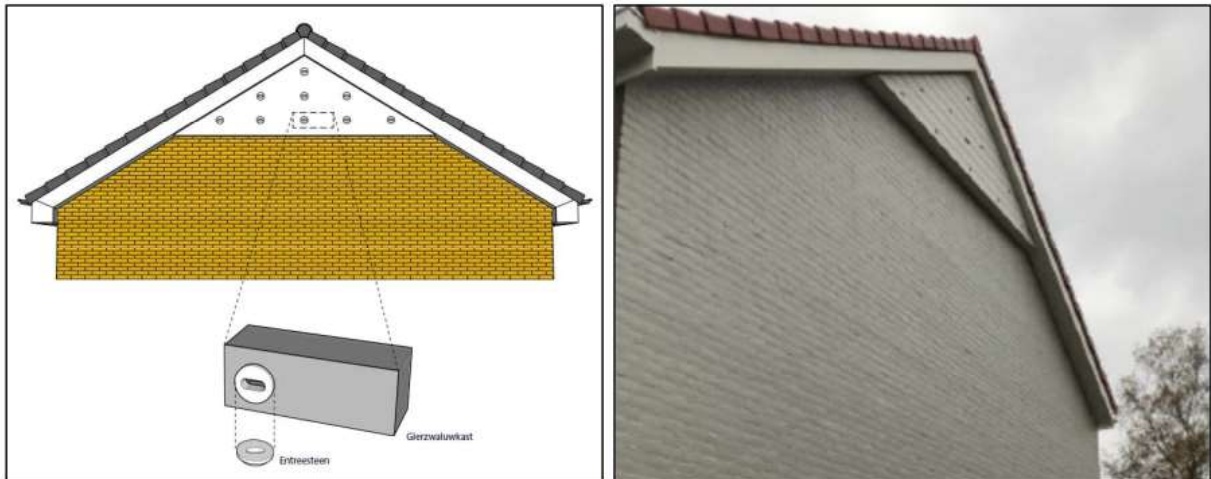
Het toegankelijk maken van het dakoverstek heeft de voorkeur, omdat deze weinig tot geen effect heeft op het (gevel)aanzicht en -ontwerp. Daarnaast past deze ingreep binnen de welstandseisen voor het gebouw.

Mocht het aanbrengen van invliegopeningen aan het dakoverstek niet wenselijk zijn of als ontoereikend worden beschouwd, kunnen aan de zes nokken van de noordelijke gevel gevelbetimmeringen aan gebracht worden. In gevelbetimmering kunnen gemakkelijk 9 tot 15 nestplekken worden opgenomen¹. Uitgaande van gevelbetimmeringen met hierin negen nestplekken, kunnen er in de zes nokken van de noordgevel 54 nestplekken gecreëerd worden (figuur 3.6). Een impressie van hoe dit er uit zal zien in de eindsituatie is weergegeven in figuur 3.7.

Figuur 3.6 *Locaties (rood omkaderd) waar gevelbetimmering aangebracht kan worden aan de galerijflat Stadhouderslaan 9-79*

¹ <https://unitura.nl/product/oplossing-gzn1-gierzwaluwkast-gevelbetimmering/>

Figuur 3.7 *Impressie van permanente voorzieningen voor gierzwaluw in gevelbetimmering (bron: Unitura.nl (l) en Ruimte voor Advies, 2019 (r))*

Compenserende maatregelen

Met de werkzaamheden aan het dak aan de Emmalaan 35-49 en de sloop van de bestaande bebouwing aan de Emmalaan 59-89 zullen in totaal 10 nestplaatsen van gierzwaluw verloren gaan. Deze nestplaatsen dienen te worden gecompenseerd.

Conform de richtlijnen van de provincie Utrecht geldt een minimale compensatieopgave van 50 gierzwaluwnesten. De nieuwbouw aan Emmalaan 59-89 wordt geheel natuurinclusief gebouwd. Dit houdt in dat ruimschoots (meer dan 50) permanente voorzieningen worden aangebracht in de vorm van ingebouwde nestlocaties, bijvoorbeeld door het plaatsen van inbouwkasten in de gootbetimmering, overstek of gevel (figuur 3.8). Hierdoor vindt een ruime overcompensatie plaats.

Het uitgangspunt is dat, in het kader van natuurinclusief bouwen, naast het aanbrengen van inbouwvoorzieningen ook de daken van zowel Emmalaan 35-39 als Emmalaan 59-89 beschikbaar worden gehouden dan wel gemaakt voor meer soorten dan alleen de gierzwaluw (huismus en vleermuizen). Echter, als dit om technische of bouwkundige redenen niet mogelijk is, zullen in ieder geval inbouwkasten worden aangebracht in de nieuwbouwappartementen.

Inbouw gierzwaluwkasten zijn zeer geschikt en bewezen effectief als compenserende maatregel. Daarom zullen de volgende type nestkasten (of vergelijkbaar) worden gebruikt als inbouwvoorziening:

- Gierzwaluwkast GZP3 (Unitura), speciaal ontworpen voor de plaatsing in gevelbetimmeringen en prefab wandconstructies. Gewicht 3,5 kg, afmetingen 53x18x18 cm.
- Gierzwaluwkast GZP2 (Unitura), maak een invliegopening in de gevel gelijk aan die van de kast. Gewicht 4,8 kg, afmetingen 32x18x16,5 cm.

Welke type compenserende maatregelen in de nieuwbouw gerealiseerd zullen worden, zal in samenspraak met de ontwerpers en aannemer worden bepaald. In ieder geval zullen de inbouwvoorzieningen worden gerealiseerd conform de eisen van het kennisdocument en in afstemming met een ecologisch deskundige.

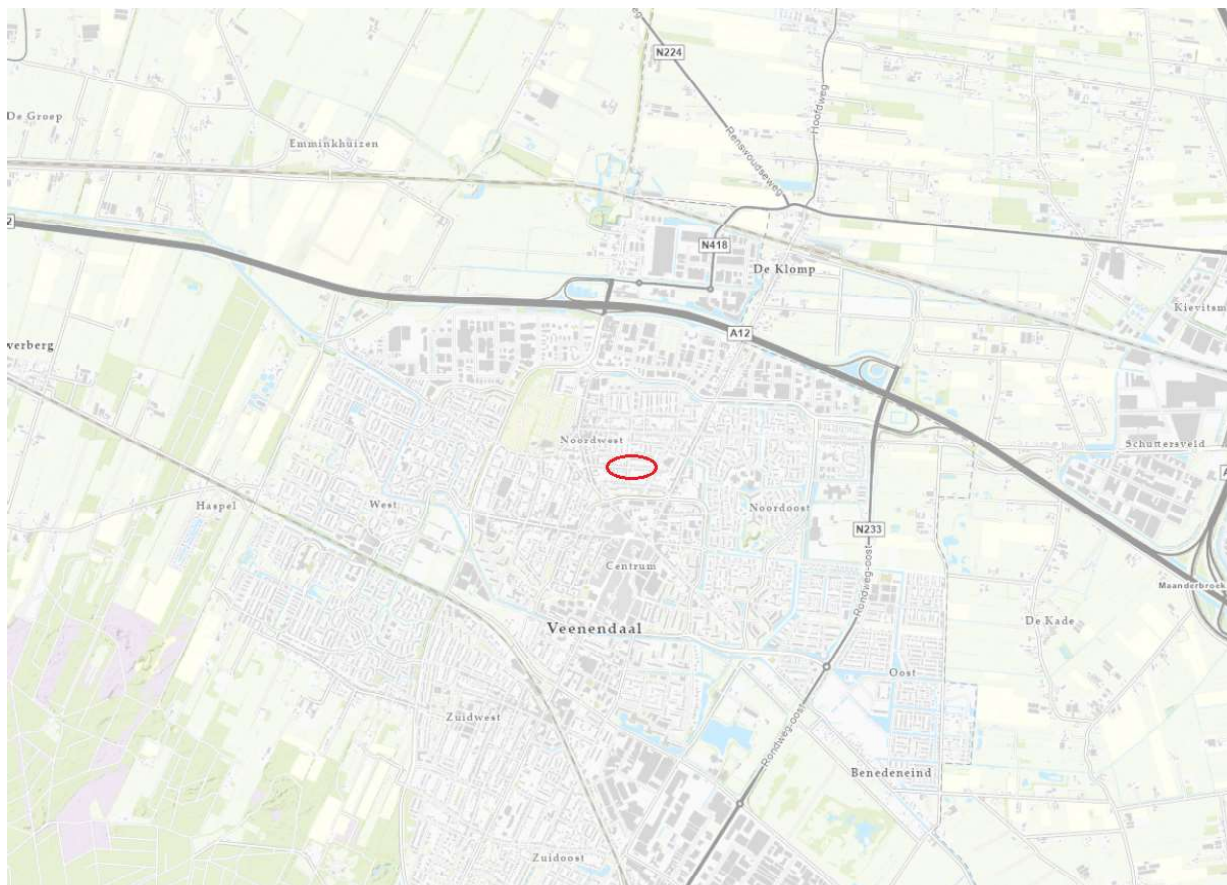
Zo zal er voor worden gezorgd dat ze op minimaal drie meter hoogte, buiten het bereik van predatoren en in meerdere windrichtingen georiënteerd zijn. Bij zuidelijke oriëntatie worden alleen nestlocaties toegepast indien er ruim voldoende schaduwwerking is. Door permanente inbouwvoorzieningen te realiseren op de verschillende geveloriëntaties en/of door het dak geschikt te maken, worden in alle windrichtingen nieuwe nestplaatsen met verschillende microklimaten gerealiseerd. Hierdoor wordt de functionaliteit van de voorzieningen gegarandeerd.

Figuur 3.8 Voorbeelden van permanente nestvoorzieningen; nestkast in dakrand, achter of onder dakgoot, in metselkasten.

Bijlage 3: Locatie plangebied

(Bron: Aangeleverde informatie door Sweco op 7 maart 2023 en "Activiteitenplan Emmalaan 35-49 en 59-89 in Veenendaal" van februari 2023)

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied

Bijlage 4: Locatie aangetroffen nestplaatsen

(Bron: "Activiteitenplan Emmalaan 35-49 en 59-89 in Veenendaal" van februari 2023)

Adres	Locatie nestplaats huismus
Emmalaan 37	Voorzijde woning, onder dakrand
Emmalaan 65	Voorzijde woning, onder dakrand
Emmalaan 77	Voorzijde woning, onder dakrand
Emmalaan 85	Voorzijde woning, onder dakrand
Emmalaan 87	Voorzijde woning, onder dakrand
Emmalaan 89	Voorzijde woning, onder dakrand

Figuur 3.1 Locaties van huismusnesten (gele stippen) in (de omgeving van) het projectgebied (rood omkaderd). Stippen welke niet op een woning zijn geplaatst betreffen huismusnesten in de meest nabije bebouwing. Exacte locaties zijn beschreven in tabel 3.1.

(Bron: "Compensatieplan gierzwaluw Emmalaan 35-49 en 59-89 in Veenendaal" van september 2023)

Adres	Locatie nestplaats gierzwaluw
Emmalaan 35	Achter de regenpijp aan de zuidkant tussen nummer 35 en 37
Emmalaan 37	Zuidkant ter hoogte van de regenpijp
Emmalaan 37a	Zuidkant achter regenpijp
Emmalaan 39	Zuidkant ter hoogte van de regenpijp
Emmalaan 41	Onder goot zuidwestzijde
Emmalaan 41	Onder kantpan noordoostkant
Emmalaan 41	Achter regenpijp zuidkant tussen 41 en 39
Emmalaan 43 (2x)	Onder goot zuidwestzijde
Emmalaan 49	Nokpan oostgevel

Figuur 3.1 *Locaties van gierzwalwnesten (blauwe stippen) in het projectgebied (rood omkaderd). Ook stippen welke niet op een woning zijn geplaatst betreffen gierzwalwnesten in de meest nabije bebouwing. Exacte locaties zijn beschreven in tabel 3.1.*